

EDUCACIÓ PERMANENT

Professora: Margarida Massot i Verdú

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

A. OBJECTIUS

1. Establir els principis fonamentadors de l'educació permanent i d'adults (EPA);
2. Conèixer i analitzar els processos educatius dels adults des de la perspectiva de l'educació permanent.
3. Interpretar les finalitats educatives i les formes d'organització dels serveis institucionals dedicats a l'EPA.
4. Conèixer, analitzar i avaluar diferents pràctiques educatives centrades en el procés d'educació d'adults en l'àmbit de l'educació de base.
5. Analitzar el context en què l'educador social realitzarà la seva activitat professional.
6. Comprendre, analitzar i valorar críticament la pròpia tasca educativa.

B. TEMARI

1. Introducció a la història de l'EPA; segles XIX i XX
 - 1.1. L'EPA al s. XIX
 - 1.2. L'EPA al s. XX
 - 1.3. L'EPA centrada a Catalunya
2. Aproximació filosòfica a l'EPA
 - 2.1. Positivisme, liberalisme i educació
 - 2.2. L'aportació de Marx
 - 2.3. El personalisme
3. L'EPA en el context social; aproximació sociològica
 - 3.1. La funció social de l'EPA
 - 3.2. Sociologia del sistema social
 - 3.3. Sociologia de l'acció social a la vida quotidiana
 - 3.4. Més enllà de les teories de la reproducció
4. Origen i delimitació conceptual d'EPA
 - 4.1. Origen del concepte d'EPA; ed. permanent, ed. d'adults
 - 4.2. Delimitacions conceptuais; pedagogia, andragogia, etc.

5. L'aprenentatge en els adults; teories i característiques
 - 5.1. Aprendentatge centrat en la persona
 - 5.2. Aprendentatge centrat en l'entorn social
6. Organització de l'aprendentatge; currículum i pràctica educativa
 - 6.1. Elements i fonts del currículum
 - 6.2. Metodologia i estratègies didàctiques
 - 6.3. Disseny curricular d'educació d'adults de base
 - 6.4. Anàlisi i valoració d'experiències educatives amb adults
7. Anàlisi de la demanda d'EPA
 - 7.1. Necessitat d'EPA
 - 7.2. Demanda potencial d'EPA
 - 7.3. Nivells d'instrucció de la població espanyola
8. Anàlisi de l'oferta d'EPA
 - 8.1. EA orientada a la feina
 - 8.2. Educació sòcio-cultural
 - 8.3. Educació de base
 - 8.4. Destinataris i formadors
 - 8.5. Modalitats d'educació
9. Anàlisi i valoració de la legislació vigent
 - 9.1. LOGSE (1990); títol tercer: "la educación de las personas adultas".
 - 9.2. Llei de formació d'adults a Catalunya (1991)
10. Tendències actuals de l'EPA
 - 10.1. Educació presencial
 - 10.2. Educació a distància
 - 10.3. Programes d'alfabetització amb voluntaris
 - 10.4. Centres d'autoaprenentatge

C. METODOLOGIA

1. Presentació del contingut fonamental de cada apartat del programa per part del professor.
2. Seguiment individualitzat, des d'acció tutorial, dels estudiants per a iniciar-los en la pràctica de la investigació i en el treball autònom.
3. Lectura i recensió de llibres i articles d'interès i d'actualitat.
4. Treball de recerca en petits grups per a aprofundir en una part del programa i per a afavorir la conjunció de la teoria i de la pràctica.
5. Exposició a la classe dels grups de treball.

D. AVALUACIÓ

1. Passada de qüestionaris per a valorar el procés i la marxa del curs.
2. Valoració del treball de recerca.
3. Tertúlia avaluadora de les lectures realitzades.
4. Prova escrita al final de l'exposició teòrica del temari.

E. BIBLIOGRAFIA

TEMA-1

FLECHA, R. LÓPEZ PALMA, F i SACO, R. (1988): **Dos siglos de educación de adultos.** Ed. El Roure. Barcelona
VILADOT, et. al. (1989): **La educación de adultos.** Ed. Cuadernos de Pedagogía. Barcelona.

TEMA-2

CAMPS, V. (1988). **Ética, retórica y política.** Ed. alianza Universidad. Madrid.
CAMPS, V. (1990): **Virtudes públicas.** Ed. Espasa Calpe. Madrid
FREIRE, P. (1987): **L'educació com a pràctica de la llibertat.** Eumo editorial. Vic.
MARX, K. i ENGELS, F. (1978): **Textos sobre educación y Enseñanza.** Alberto Corazón editor. Madrid.
MOUNIER, E. (1990): **¿Qué es el personalismo?** Ed. Sigueme. Salamanca; en GARCIA LOPEZ, R. (1991): **Emmanuel Mounier. Vida y obras, bibliografía y textos.** Ed. Dykinson. Madrid.

TEMA-3

AYUSTE, A., FLECHA, R., LÓPEZ PALMA, F. i LLERAS, J. (1994): **Planteamientos de la pedagogía crítica. Comunicar y transformar.** Ed. Graó. Barcelona.
FLECHA, R. (1990): **La nueva desigualdad cultural.** Ed. El Roure. Barcelona.
GIROUX, H.A. (1990): **Los profesores como intelectuales. Hacia una pedagogía crítica del aprendizaje.** Ed. Paidós/MEC. Barcelona.
GIROUX, H.A. (1992). **Más allá de las teorías de la reproducción,** en GIROUX i FLECHA **Igualdad educativa y diferencia cultural.** Ed. El Roure. Barcelona.
JARVIS, P. (1989). **Sociología de la educación continua y de adultos.** Ed. El Roure. Barcelona.

TEMES-4 i 7

- FERRÁNDEZ, A. i PUENTE, M. (1991): **Educación de las personas adultas. Macrodidáctica (volumen 1)**. Ed. Diagrama. Madrid.
- FLECHA, R., GONZÁLEZ, F., GUTI, J., LÓPEZ PALMA, F., i RECASENS, J. (1993): **Estudi sobre l'analfabetisme funcional a Catalunya**. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social.
- KOZOL, J. (1990): **Analfabetos USA**. Ed. Roure. Barcelona.
- MEC. (1986): **Libro Blanco de la Educación de adultos**. Direcció gral. Promoción Educativa. Madrid.

TEMA-5

- ERIKSON, E.H. (1981). **La adultez**. Fondo de Cultura Económica. Mexico.
- FERRÁNDEZ, A. i PUENTE, M. (1992): **Educación de las personas adultas. Psicopedagogía y microdidáctica (volumen 2)**. Ed. Diagrama. Madrid.
- FERRÁNDEZ, A., GAIRÍN, J. i TEJADA, J. (1990): **El proceso de aprendizaje en el adulto**. Ed. Universidad Popular de Zaragoza. Zaragoza.
- FLECHA, R. (1990): **Educación de las personas adultas**. Ed. El Roure. Barcelona.
- GARCIA MAGRUGA, J.A i CARRETERO, M. (1985): **La inteligencia en la vida adulta**, en CARRETERO, PALACIOS i MARCHESI, **Psicología evolutiva-3. Adolescencia, madurez y senectud**. Alianza psicología. Madrid.
- KIDD, J. (1973): **Cómo aprenden los adultos**. Ed. Ateneo. Buenos Aires.
- LÉON, A. (1973): **Psicopedagogía de los adultos**. Ed. Siglo XXI. Madrid.
- MARZO, A. i FIGUERAS, J.M. (1990): **Educación de adultos**. Ed. Horsori. ICE. Barcelona.
- RAMÍREZ, J.D., DE LA MATA, M.L., CUBERO, M., SÁNCHEZ, J.M. i SANTAMARÍA, A. (1989): **Educación y procesos cognitivos. Una aproximación sociocultural**. Ed. Junta de Andalucía. Sevilla.
- TENNANT, M. (1991). **Aduldez y aprendizaje. Enfoques psicológicos**. Ed. El Roure. Barcelona.

TEMA-6

- COLL, C. (1992): **Psicología y currículum**. Ed. Paidós. Barcelona.
- SARRAMONA, J. (1982): **Principios que justifican la metodología no formal en educación de adultos**. EDUCAR-1. UAB

SARRAMONA, J. (1990): **Tecnología educativa. Una valoración crítica.** Ed. CEAC. Barcelona.

STENHOUSE, L. (1987): **Investigación y desarrollo del currículum.** Ed. Morata. Madrid.

TEMA-8

BOE (1993). **Acuerdo nacional de formación continua.** Núm. 59.7555

HOLEC, H. (1979): **Autonomie et apprentissage des langues étrangères.** Hatier. Strasbourg. France.

JOVER, D. (1990). **La formación ocupacional para la inserción.** Ed. Popular./MEC. Madrid.

MEC (1988): **Proyecto para la reforma de la educación Técnico-profesional.** Madrid.

TRILLA, J. (1993): **La educación fuera de la escuela.** Ed. Ariel. Barcelona.

TEMA-9

MEC (1990): **LOGSE.** Capítulo tercero. De la educación de las personas adultas.

GENERALITAT DE CATALUNYA (1991): **Llei de formació d'adults de Catalunya.**

1. **ANÀLISI I AVALUACIÓ DE CURSOS I PROGRAMES ESPECÍFICS DE L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ D'ADULTS**
2. Matèria: educació permanent i d'adults
3. Crèdits pràctics de la matèria: 2
4. Margarida Massot i Verdú
5. Justificació: afavorir el coneixement teòrico-pràctic dels processos educatius dels adults des de la perspectiva de l'educació permanent.
6. Objectiu: conèixer, analitzar i avaluar cursos i programes específics de l'àmbit de l'EA

7. Fases d'elaboració del projecte i seguiment:

Activitat	hores	lloc
Presentació i tria del projecte. Organització dels grups de treball (quatre persones)		classe
Explicació teòrica sobre el procés d'anàlisi i avaluació		classe
Determinació dels indicadors que permetin l'anàlisi del curs o programa	treball d'equip	--
Revisió del projecte	tutories per grups (20') (8h)	despatx
Aplicació del projecte	treball d'equip	--
Determinació dels criteris que guien el procés d'avaluació	treball d'equip	--
Revisió del projecte	tutories per grups (20') (8h)	despatx
Aplicació del projecte	treball d'equip	--
Revisió dels treballs	tutories per grups (20') (8h)	despatx
	24h	despatx

8. Avaluació: es tindrà en compte, a banda de la qualitat del treball, el grau de participació i implicació dels membres del grup de treball.

9. Crèdits amortitzats: 2